

Obsah

Predslov	13
I. kapitola	
<i>Filozofická antropológia v dejinách myslenia</i>	15
1. Filozofická antropológia pred "antropologickým obratom"	15
1.1 Filozofická antropológia v gréckom staroveku	15
1.2 Biblická antropológia	17
1.3 Filozofická antropológia v kresťanskom staroveku a stredoveku	19
2. Filozofická antropológia po "antropologickom obrate" v novoveku	22
2.1 Typy filozofických antropológií	22
a/ Vitalistický typ	22
b/ Existencionalný typ	23
c/ Personalistický typ	23
d/ Fenomenologicko-ontologický typ	23
e/ Existencionalno-tomistický a transcendentálno-tomistický typ	24
f/ Naturoscientisticko-evolučný typ	24
2.2 Prehľad významných antropológií 20. storočia	25
a/ Vitalistický typ	25
b/ Existencionalný typ	25
c/ Personalistický typ	27
d/ Fenomenologicko-ontologický typ	27
e/ Existencionalno-tomistický a transcendentálno-tomistický typ	28
f/ Naturoscientisticko-evolučný typ	29
II. kapitola	
<i>Miesto človeka vo svete a jeho podstata</i>	35
1. Miesto človeka vo svete	35
1.1 Fenomenológia správania človeka	35
1.2 Plessnerove antropologické zákony – pozdvihnutosť človeka voči svetu	37
1.3 Existencionalná analytika miesta človeka vo svete	38
2. Podstata človeka	39
2.1 Otázka podstaty, osobitne podstaty človeka	39
2.2 Ontologická konštitúcia človeka	40
2.3 Problém duše a tela	41
2.4 Vzťah duše a tela	43

3. Človek v našom chápaní.....	45
3.1 Ontologické princípy človeka	45
3.2 Pneumatické určenie človeka	47
3.3 Eschatologické určenie človeka	51

III. kapitola

<i>Osoba a personálnosť človeka</i>	53
1. Pojem osoby	53
1.1 Individuum a individuálny princíp	53
1.2 Dejiny pojmu osoby	54
1.3 Záver	58
2. Konštituovanie a základ osoby	59
2.1 Nastolenie problému.....	59
2.2 Hlavné chápanie základu osoby.....	59
3. Súčasné koncepty osoby	61
3.1 Transcendentálno-tomistický koncept.....	61
3.2 Kreačný dynamický personalizmus P.L.Landsberga	62
3.3 Hengstenbergova konštitúcia osoby	64
3.4 Náš koncept osoby	65
a/ Osoba ako uskutočnený a uskutočňovaný bytostne otvorený vzťah človeka voči Bohu	65
b/ Pneuma ako onticko-ontologický základ bytostnej otvorenosti človeka voči Bohu	66
c/ Trinitárny božský základ porozumenia osoby	67
d/ Personálna genidentita človeka	68

IV. kapitola

<i>Sloboda človeka</i>	71
1. Pojem slobody	71
1.1 Biblické chápanie slobody	71
1.2 Pojem slobody v dejinách filozofie	74
2. Aktuálne koncepty slobody.....	81
2.1 Základná sloboda	81
2.2 Metafyzická podstata slobody	82
2.3 Corethovo transcendentálno-tomistické chápanie slobody.....	84
2.4 Kringsova transcendentálna sloboda.....	85
2.5 Náš projekt slobody človeka	87

3. Sloboda človeka vo vzťahu k Božej slobode	89
3.1 Problém povahy absolútnosti Božej slobody	90
a/ Stav poznatkov	90
b/ Naše riešenie	91
3.2 Problém slobody človeka vo vzťahu k slobode iných bytostí, osobitne Boha	92
a/ Stav poznatkov	92
b/ Naše riešenie	94

V. kapitola

<i>Pôvod a konečné určenie človeka</i>	97
1. Pôvod jednotlivého človeka.....	97
1.1 Náčrt problematiky a nastolenie problému.....	97
1.2 Hlavné náhľady v dejinách myslenia	98
a/ Generacionizmus	98
b/ Tradičný kreacionizmus	98
c/ Modifikovaný kreacionizmus	98
1.3 Objasnenie kľúčových pojmov a prehĺbenie problému	99
a/ Vznikanie vo všeobecnosti.....	99
b/ Vznikanie v už jestvujúcom svete	99
c/ Plodenie	100
1.4 Problém osobitnej kreácie každého človeka.....	100
a/ Klasický prístup k problému.....	100
b/ Procesový prístup k problému	101
c/ Rahnerov prístup k problému	101
1.5 Riešenie problému osobitnej kreácie človeka podľa Waltera Bruggera	102
a/ Náčrt riešenia	102
b/ Zdôvodnenie.....	102
1.6 Náš náčrt riešenia problému vzniku každého človeka /okrem prvých ľudí/.....	103
2. Pôvod prvých ľudí a pôvod ľudského rodu	104
2.1 Formulovanie problému.....	104
2.2 Riešenie problému v kontexte vedeckej antropológie a filozofie prírody	105
2.3 Nevyhnutnosť priamej Božej kreácie pri vzniku prvých ľudí	105
2.4 Nový stupeň evolúcie pri utvorení prvých ľudí.....	106
2.5 Doplnujúce problémy	106
a/ <i>Eductio e potentia materiae</i>	106
b/ Preexistencia a sťahovanie duší.....	107

c/ Okamih vzniku duše.....	107
d/ Vznik individuálnosti a personálnosti človeka	108
2.6 Náš náčrt riešenia problému vzniku prvých ľudí, ako aj vzniku dimenzie ľudskej reality.....	108
3. Konečné určenie človeka	112
3.1 Celkom posledný cieľ človeka	112
a/ Objasnenie pojmu blaženosť	112
b/ Odôvodnenie nevyhnutnosti a povahy celkom konečného cieľa.....	113
3.2 Určenie cieľa človeka v tsvetnom živote.....	114
a/ Objasnenie základných pojmov.....	114
b/ Autonómna hodnota tsvetného života človeka	116

VI. kapitola

<i>Nesmrtelnosť človeka</i>	119
1. Formulovanie problému	119
2. Objasnenie pojmov	120
3. Náhlady na nesmrtnosť človeka	121
3.1 Náhlady proti nesmrtnosti človeka	121
a/ Materializmus každého druhu.....	121
b/ Panteistický monizmus.....	121
c/ Biologizmus	121
3.2 Náhlady za nesmrtnosť človeka	121
3.2.1 Náhlady prvého typu	121
3.2.2 Náhlady druhého typu.....	123
4. Otázka dokázateľnosti nesmrtnosti človeka, resp. jeho duše.....	126
4.1 Nemožno dokázať nesmrtnosť človeka	126
4.2 Možno dokázať nesmrtnosť človeka	126
4.3 Nesmrtnosť človeka možno potvrdiť len ako pravdepodobnú na základe súboru argumentov	126
5. Argumenty v prospech nesmrtnosti človeka, resp. jeho duše či ducha /pneumy/	127
5.1 Argumenty vychádzajúce z prirodzenosti človeka	127
a/ Argument z duchovnej prirodzenosti ľudskej duše.....	127
b/ Argument z prirodzeného úsilia duše o večné pretrvávanie jej existencie	127
c/ Argument z mohutností ľudskej duše	127
d/ Etický argument	127

5.2 Argumenty vychádzajúce z pretvorenej prirodzenosti človeka	129
a/ Argument z nádeje človeka v jeho večný život	129
b/ Argument z lásky človeka	130
c/ Argument z povahy ontogenézy človeka	131
d/ Iné argumenty	131
5.3 Záver	132
6. Spôsob jestvovania človeka po smrti	132
6.1 Formulovanie problému	133
6.2 Náhľady na spôsob jestvovania človeka po smrti	133
6.2.1 Tomistické a novotomistické náhľady	133
a/ Tomáš Akvinský	134
b/ Neotomistickí scholastici	135
c/ Georg Trapp a Karl Rahner	135
6.2.2 Walter Brugger	135
6.2.3 Náš náhľad	137

BIBLIOGRAFIA 139

1. Zoznam použitých diel z dejín filozofie, encyklopédií a slovníkov	139
2. Zoznam literatúry	140
3. Zoznam prác autora k problematike filozofickej antropológie	149

MENNÝ REGISTER 151